

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра «Менеджменту»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для виконання контрольних робіт
з курсу «Адміністрування публічних фінансів»
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання
за освітньо-науковою програмою підготовки магістр
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Запоріжжя-2018

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з курсу «Адміністрування публічних фінансів» для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за освітньо-науковою програмою підготовки магістр спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» / Укл. І.А. Нечасва. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 18 с.

Укладач: доц. каф. менеджменту І.А. Нечасва.

Затверджено на засіданні
кафедри менеджменту
Протокол № 10
від “17” травня 2017 року

Схвалено науково-методичною комісією
вищого навчального закладу
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Протокол № 9
від “ 26 ” травня 2017 року

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Програма навчальної дисципліни.....	5
4. Структура навчальної дисципліни.....	8
5. Індивідуальні завдання	9
6. Питання для підсумового контролю.....	15
7. Рекомендована література.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	<u>Нормативна</u>	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: 5-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120 год.		9-й	9-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. самостійної роботи здобувачів вищої освіти – 6 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Вид контролю	
		іспит	іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 35% / 65%.
- для заочної форми навчання – 7% / 93%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо діяльності в сфері адміністрування та управління публічними фінансами, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Вивчення здобувачами вищої освіти курсу «Адміністрування публічними фінансами» має на меті вирішення наступних **задач**:

- оволодіння економічними категоріями, термінами фінансових відносин держави, органів місцевого самоврядування, позабюджетних фондів, господарюючих суб'єктів, міжнародних фінансів;

- вивчення складу, структури, функцій, загальних принципів побудови, управління державними та муніципальними фінансами, фінансово-кредитною, бюджетною, податковою підсистемами; принципів організації міжбюджетних відносин, фінансів публічних організацій; специфіки галузей, форм та особливостей страхування; впливу фінансів на економіку та соціальну сферу; міжнародних фінансів; розвиток процесів глобалізації світової економіки;

- опанування засобами економічного аналізу бюджетних показників, проведення необхідних фінансово-економічних розрахунків;

- закріплення навичок самостійної роботи з літературними джерелами, нормативними документами органів державної влади та управління, місцевого самоврядування.

Курс інтегрує в собі знання з макроекономіки, економетрики, обліково-фінансових дисциплін, зокрема бухгалтерського обліку та загальної теорії фінансів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- структуру та тенденції розвитку української та світової фінансових систем;
- знати основи організації грошово-кредитного регулювання, взаємозв'язків між різними частинами грошового обороту, грошового та торгового обороту, основи банківської та біржової справи, основи організації оподаткування та страхування, державних та муніципальних фінансів;

- знати основні категорії та поняття бюджетного та податкового права, їх систему та джерела;

- розуміти багатогранність фінансових процесів у сучасному світі, їх взаємозв'язок з іншими процесами, що відбуваються у суспільстві;

уміти:

- використовувати отримані знання для вирішення конкретних практичних ситуацій,;

- вирішувати нестандартні задачі, прогнозувати економічні процеси в сфері грошових, фінансових та кредитних відносин;

- аналізувати фінансову, податкову та бюджетну звітність;

- збирати необхідні статистичні дані, обробляти їх, аналізувати та надавати в затребуваній для інформаційного огляду та/або аналітичного звіту формі;

володіти:

- навичками роботи в закладах фінансової та кредитної системи, включаючи зовнішньоекономічну сферу, бути спроможним самостійно працювати на посадах, що потребують аналітичного підходу в нестандартних ситуаціях;

- методами економічного аналізу поведінки економічних агентів та ринків в глобальному середовищі;

- навичками роботи з нормативними документами.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність та функції публічних фінансів.

Тема 1. Основи теорії публічних фінансів

Сутність та функції фінансів. Основні ланки фінансової системи країни. Поняття, сутність, функції та особливості публічних фінансів. Принципи організації публічних фінансів. Значення публічних фінансів для економіки. Історичні етапи розвитку публічних фінансів.

Фінансова політика держави. Грошово-кредитна (монетарна) та бюджетно-податкова (фіскальна) політика. Повноваження державних органів в фінансовій системі.

Структура фінансової системи. Фінанси підприємств та організацій як основа формування публічних фінансів. Державні позабюджетні фонди. Державний кредит. Державні та муніципальні фінансові інститути.

Система державних органів, що регулюють фінансову сферу.

Поняття розпорядження грошовими коштами публічного утворення. Класифікація публічних видатків: адміністративна класифікація; класифікація за політичними ознаками; класифікація за економічними ознаками.

Вплив публічних видатків на економіку. Вплив фінансів на внутрішню політику. Вплив публічних фінансів на політичну структуру. Посилення влади фінансових органів. Вплив публічних фінансів на міжнародну політику. Вплив публічних фінансів на державне управління.

Тема 2. Державний сектор та фіскальні інститути

Суспільні блага та «фіаско ринку». Надання суспільних благ. Змішані блага. Мериторні блага. Ефективне забезпечення приватних та суспільних благ. Розподілення суспільних благ за рахунок бюджету. Підходи до справедливого розподілу.

Суспільний вибір та фіскальна політика. Огляд фіскальної структури держави. Класи та групи інтересів. Лобізм в бюджетному процесі. Логролінг.

Моделі мультиплікатора з фіксованими інвестиціями. Моделі мультиплікатора зі змінними інвестиціями.

Вбудована пристосованість. Розподіл фіскальних ефектів в часі. Податок або зміна видатків.

Тема 3. Бюджетна політика та макроекономічна стабілізація

Державний та муніципальний бюджет. Бюджетна побудова України. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетна класифікація. Аналіз бюджету. Міжбюджетні відносини та бюджетні трансфери. Бюджетне планування та бюджетний процес.

Органи, що розробляють закон про бюджет. Роль виконавчої влади: уряд, міністерство фінансів. Роль парламенту. Принципи багатокomпонентності бюджету. Бюджетні субсидії та вирівнювання бюджетних можливостей суб'єктів держави.

Методи складання бюджету та його балансування. Доходи бюджету публічного утворення. Видатки бюджету публічного утворення. Бюджетний дефіцит та джерела його фінансування. Профіцит бюджету.

Імовірні ресурси. Імовірні видатки. Визначення фінансової рівноваги. Затвердження державних видатків. Процедура затвердження видатків. Прийняття закону про бюджет. Єдність затверджених видатків. Правило єдності бюджету. Пом'якшення правила бюджетної єдності.

Проблеми, що виникають при складанні проектів бюджетів. Значення бюджетного регулювання на даній стадії бюджетного процесу. Проблеми, що виникають при розгляді та затвердженні проектів бюджетів. Правові наслідки, що настають при незатвердженні проектів бюджетів в строк, встановлений законодавством України.

Контроль за виконання бюджету. Техніка контролю над виконанням бюджету. Парламентський контроль над виконанням бюджету. Механізм парламентського контролю над виконанням бюджету в різних країнах.

Поняття та функції казначейства. Баланс казначейських операцій. Платіжний баланс та кругообіг грошових коштів. Проблеми казначейського виконання бюджетів. Проблеми, що виникають на звітній стадії бюджетного процесу. Проблеми відповідальності у разі відхилення звіту про виконання бюджету.

Позабюджетні фонди держави. Соціально-економічна сутність позабюджетних фондів (Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування України. Тощо)

Змістовий модуль 2. Податкова система та податкове адміністрування

Тема 4. Організація податкової системи

Поняття та сутність податку. Функції податків. Види податків. Оподаткування та його принципи. Поняття та сутність зборів. Функції зборів. Історичний розвиток форм (систем) податків та зборів. Економічні та правові ознаки податку. Податок та інші види обов'язкових платежів. Податкові та неподаткові збори. Податок та мито. Податок та страхові внески. Квазіподатки. Добровільні «податки».

Природа податкового тягара. Поняття та механізм податкового впливу. Зміни податкового впливу. Його вплив на структуру бюджету публічного утворення.

Цілі введення податків – фінансові та не фінансові.

Витрати зборів та уплати податків. Податкові викривлення. Надлишковий податковий тягар.

Вплив податків на виробничий потенціал економіки: на ринок праці, на приватні заощадження та інвестиції. Економічне зростання та сфера впливу податків.

Аналіз основних видів податків. Прибутковий податок: визначення доходу, що оподатковується, податкові пільги, податкові скидки. Прогресивна та регресивна податкова шкала. Податок на прибуток корпорації: структура податку, амортизаційні схеми, інвестиційні податкові скидки.

Податок на споживання – опосередковані податки. Податок на додану вартість. Акцизи. Розподіл податкового тягаря. Податок на власність та нерухомість. Обґрунтування оподаткування власності.

Структура та розподіл багатства у суспільстві. Структура та база податку на власність. Розподіл тягаря податку на власність. Податок на капітал. Податок на заробітну плату. Рівень податкових ставок та ставок страхових внесків та порядок їх адміністрування.

Тема 5. Податкове адміністрування

Поняття податкового адміністрування. Історія питання. Юридичні аргументи «за» та «проти» правомірності податкового адміністрування підприємницької діяльності. Відмінність податкового адміністрування від ухилення від сплати податків. Природа та причини податкового адміністрування.

Загальні та спеціальні методи податкового адміністрування підприємницької діяльності. Метод вибору системи оподаткування, метод вибору місця державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, метод вибору організаційно-правової форми. Методи прямого скорочення, заміни та розділу відносин, трансферт-прайсінгу, вибору пільгової операції, пільгового підприємства, заліку та повернення податків переносу строків виконання обов'язків по сплаті податків, зміна строків виникнення податкових зобов'язань.

Значення вибору системи оподаткування для цілей податкового адміністрування. Правове значення спеціальних податкових режимів для цілей податкового адміністрування.

Використання правого режиму оподаткування при спрощеній системі оподаткування для цілей податкового адміністрування. Використання режимів єдиного податку на доход, режиму угоди про розділ продукції, режиму оподаткування в особливих економічних зонах, в закритих адміністративно-територіальних утвореннях для цілей податкового адміністрування.

Правове та практичне значення вибору території ведення підприємницької діяльності. Значення регіонального та місцевого податкового законодавства для цілей податкового адміністрування.

Вибір часу створення підприємства.

Правове значення методу офшору для цілей податкового адміністрування. Особливості правого регулювання окремих фінансово-господарських операцій, що необхідно враховувати при виборі конкретної офшорної юрисдикції.

Ухвали про запобігання подвійного оподаткування. Правове значення таких угод для цілей податкового адміністрування.

Змістовий модуль 3. Адміністрування фінансами державних та муніципальних підприємств та організацій

Тема 6. Економіка державного боргу

Поняття державного та муніципального кредиту. Види та форми державного та муніципального кредиту.

Зміст та структура державного боргу. Аналіз теорій державного боргу. Дж. М. Кейнс та «нова ортодоксія» фіскальне витискування. Рикардіанська еквівалентність. Борг та мертвий тягар оподаткування. «Здорові фінанси» та «функціональні фінанси».

Державний борг та фінансова платоспроможність. Політика строків платежів та витрати на виплату відсотків. Ринок регіонального та місцевого боргу. Причини боргового фінансування державних видатків. Фіскальний консерватизм. «Золоте правило» державних фінансів. Займи замість грошової емісії. Наказ виборців та фіскальна ілюзія.

Короткострокова фінансова стабілізація. Державний борг та стійкість публічних фінансів. Класифікація державного боргу: ринковий та неринковий, внутрішній та зовнішній, валовий та чистий. Управління зовнішнім боргом. Основні методи управління боргом публічного утворення. Боргова стратегія.

Тема 7. Управління фінансами державних та муніципальних підприємств та організацій

Характеристика етапів бюджетної реформи в Україні. Бюджетні, автономні та казенні організації. Реформування системи державних унітарних підприємств.

Актуальність та сутність системи бюджетування, що орієнтована на результат. Алгоритм бюджетування.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1 Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Основи теорії публічних фінансів	17	4	2			11
Тема 2. Державний сектор та фіскальні інститути	17	4	2			11
Тема 3. Бюджетна політика та макроекономічна стабілізація	17	4	2			11
Разом за змістовим модулем 1	51	12	6			33
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Організація податкової системи	17	4	2			11
Тема 5. Податкове адміністрування	17	4	2			11
Разом за змістовим модулем 2	34	8	4			22
Змістовий модуль 3.						
Тема 6. Економіка державного боргу	17	4	2			11
Тема 7. Управління фінансами державних та муніципальних підприємств та організацій	18	4	2			12
Разом за змістовим модулем 3	35	8	4			23
Усього годин	120	28	14			78

4.2 Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7

Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Основи теорії публічних фінансів	16,7	0,5	0,2			16
Тема 2. Державний сектор та фіскальні інститути	16,8	0,5	0,3			16
Тема 3. Бюджетна політика та макроекономічна стабілізація	17,3	1	0,3			16
Разом за змістовим модулем 1	50,8	2	0,8			48
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Організація податкової системи	17,3	1	0,3			16
Тема 5. Податкове адміністрування	17,3	1	0,3			16
Разом за змістовим модулем 2	34,6	2	0,6			32
Змістовий модуль 3.						
Тема 6. Економіка державного боргу	17,3	1	0,3			16
Тема 7. Управління фінансами державних та муніципальних підприємств та організацій	17,3	1	0,3			16
Разом за змістовим модулем 3	34,6	2	0,6			32
Змістовий модуль 1.	120	6	2			112

5. Індивідуальні завдання

Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання індивідуальним завданням є контрольна робота.

Порядок виконання та зміст контрольної роботи

Контрольна робота являє собою тест з 25 питань, 1 задачі та 1 ситуаційного завдання. Контрольна робота виконується за варіантами відповідно до списку навчальної групи.

Варіант контрольної роботи

1. Розмежуйте наступні поняття

1) фінансові відносини - це _____

---

2) грошові відносини - це _____

---

2. Які елементи включає в себе фінансова політика держави?

- 1) бюджетна політика;
- 2) податкова політика;
- 3) цінова політика;
- 4) соціальна політика.

3. Які підсистеми включає в себе фінансово-кредитна система?

- 1) фінансову;
- 2) податкову;
- 3) кредитну;
- 4) бюджетну.

4. Що включають в себе централізовані фінанси?

- 1) державний бюджет;

- 2) фінанси некомерційних організацій;
- 3) позабюджетні фонди;
- 4) державний кредит;
- 5) фінанси кредитних організацій.

5. Що включають в себе децентралізовані фінанси?

- 1) державний бюджет;
- 2) фінанси некомерційних організацій;
- 3) позабюджетні фонди;
- 4) державний кредит;
- 5) фінанси кредитних організацій.

6. Що включають в себе державні та муніципальні фінанси?

- 1) фінанси державних органів влади;
- 2) фінанси органів влади суб'єктів України;
- 3) фінанси органів влади місцевого самоврядування;

7. Які елементи включає в себе державна фінансова система?

- 1) державний бюджет;
- 2) місцеві бюджети;
- 3) державний кредит;
- 4) спеціальні позабюджетні фонди;
- 5) державне страхування;
- 6) фінанси комерційних організацій.

8. В Україні існує наступний тип структури фінансово-економічного блоку:

- 1) частково відокремлені фінансові та економічні органи;
- 2) об'єднані фінансово-економічні органи;
- 3) відокремлені фінансові та економічні органи.

9. Які норми фінансової санації публічного утворення закріплені в законодавстві України?

- 1) норми неформалізованої процедури надання екстреної фінансової допомоги;
- 2) норми, що встановлюють механізми введення тимчасової фінансової адміністрації та санації бюджетів різних рівнів;
- 3) норми диссесто.

10. Тимчасова фінансова адміністрація в суб'єкті України (муніципальному утворенні) не може бути ведена:

- 1) в продовж одного року з дня початку повноважень законодавчого (представницького) органу;
- 2) в продовж одного місяця з дня початку повноважень законодавчого (представницького) органу;
- 3) в продовж 10 днів з дня початку повноважень законодавчого (представницького) органу;

11. Основним принципом бюджетної системи є:

- 1) принцип здійснення бюджетних видатків та платежів в межах фактичної наявності коштів на єдиному рахунку казначейства;
- 2) принцип єдності каси;
- 3) принцип єдиної підпорядкованості.

12. Розпорядник бюджетних коштів – це:

- 1) орган державної влади або орган місцевого самоврядування, який має право отримувати бюджетні кошти;
- 2) орган державної влади або орган місцевого самоврядування, який має право розподіляти бюджетні кошти серед підвідомчих отримувачів бюджетних коштів.

13. Засадою для відкриття отримувачем коштів особистих рахунків для обліку операцій за позабюджетними коштами є:

- 1) усна угода;

2) розписки;

14. Податки – це;

1) обов'язковий платіж, що утримується з організацій та фізичних осіб, відповідно до товарі, які перетинають митний кордон України;

2) обов'язковий внесок, що утримується з організацій та фізичних осіб, виплата якого є однією з умов здійснення в інтересах платників певних юридичних дій;

3) частина національного доходу, що мобілізується державою в централізовані фонди грошових коштів – бюджети всіх рівнів бюджетної системи та бюджети державних позабюджетних фондів, у вигляді індивідуально безповоротних платежів, що утримується з організацій та фізичних осіб у вигляді відчуження приналежних їм грошових коштів, що обумовлена необхідністю забезпечення функціонування держави.

15. Оберіть правильне визначення бюджетної класифікації:

1) це групування доходів та видатків бюджетів всіх рівнів бюджетної системи, джерел фінансування дефіцитів бюджетів та державного боргу;

2) це сукупність інститутів та інструментів, які використовуються державою для централізації частини національного доходу в бюджетах всіх рівнів з їх наступним перерозподілом в інтересах держави;

3) це основна ланка державних та муніципальних фінансів, що складається з доходів та видатків бюджетів різних рівнів та органів бюджетного адміністрування.

16. Економічна класифікація видатків бюджетів є:

1) групуванням видатків бюджетів всіх рівнів, що відображає напрям бюджетних коштів на виконання основних функцій держави;

2) групуванням видатків бюджетів всіх рівнів за економічним змістом;

3) групуванням позикових коштів, що залучаються урядом, органами виконавчої влади суб'єктів України та органами місцевого самоврядування для покриття дефіцитів відповідних бюджетів.

17. Доходи бюджетів - це

1) частина бюджетів, яка пов'язана з розширеним відтворенням, при здійсненні яких створюється або збільшується майно, що знаходить у власності України, суб'єктів України, муніципальних утворень;

2) частина національного доходу, що мобілізується державою в централізовані фонди грошових коштів – бюджети всіх рівнів бюджетної системи та бюджети державних позабюджетних фондів, у вигляді індивідуально безповоротних платежів, що утримується з організацій та фізичних осіб у вигляді відчуження приналежних їм грошових коштів, що обумовлена необхідністю забезпечення функціонування держави;

3) частина національного доходу, що надходить в процесі перерозподілу в централізовані фонди держави та органів місцевого самоврядування.

18. Видатки бюджетів – це:

1) частина національного доходу, що надходить в процесі перерозподілу в централізовані фонди держави та органів місцевого самоврядування;

2) процес виділення та використання фінансових ресурсів, що акумулюються в бюджетах різних рівнів, відповідно до законів та постанов про бюджети на відповідний фінансовий рік;

3) обов'язковий платіж, що утримується з організацій та фізичних осіб, відповідно до товарі, які перетинають митний кордон України.

19. Капітальні видатки бюджетів – це:

1) частина бюджетів, яка пов'язана з розширеним відтворенням, при здійсненні яких створюється або збільшується майно, що знаходить у власності України, суб'єктів України, муніципальних утворень;

2) частина видатків бюджетів, що забезпечують поточну роботу органів державної влади, місцевого самоврядування, бюджетних установ, надання державної підтримки

іншим бюджетам та підприємствам окремих галузей економіки у формі дотацій, субсидій та субвенцій;

3) бюджетні кошти, що надаються бюджету іншого рівня на поворотній або безповоротній основі на строк не більше шести місяців в межах фінансового року.

20. Ресурсну основу бюджету країни складають:

- 1) доходи територіальних бюджетів;
- 2) видатки територіальних бюджетів;
- 3) доходи бюджетів суб'єктів України.

21. Основна задача казначейства України:

- 1) розробка проекту бюджету;
- 2) касове виконання бюджету;
- 3) контроль учасників бюджетного процесу.

22. Кому підпорядкований Національний Банк України?

- 1) Президенту України;
- 2) Уряду України;
- 3) інше.

23. Фонд соціального страхування України є:

- 1) спеціалізованою фінансовою установою при Уряді України;
- 2) спеціалізованою кредитною установою при Уряді України;
- 3) спеціалізованою бюджетною установою при Уряді України;
- 4) спеціалізованою фінансово-кредитною установою при Уряді України.

24. Грошові кошти Фонду соціального страхування України:

- 1) не входять до складу бюджетів відповідних рівнів, інших фондів;
- 2) входять до складу бюджетів відповідних рівнів, інших фондів;
- 3) вилученню не підлягають;
- 4) вилученню підлягають.

25. Чи можливе зарахування коштів Фонду соціального страхування України на особисті рахунки застрахованих:

- 1) так;
- 2) ні.

Ситуаційні завдання

Ситуаційне завдання № 1.

При проведенні податкової перевірки ТОВ «Кафе» в січні 20XX р. було встановлено, що розрахунки з відвідувачами здійснюються без використання контрольно-касового апарату.

Даний факт був відображений у відповідному акті перевірки № 375 від 25 березня 20XX р.

Постановою органу Державної фінансової служби від 30 березня 20XX р. директор ТОВ «Кафе» Петренко І.І. був притягнутий до адміністративної відповідальності за порушення ст. 3 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (№ 265/95-ВР від 06 липня 1995 року).

Директор оскаржив дії органів Державної фінансової служби у господарському суді.

Проаналізуйте ситуацію посилаючись на відповідні норми законодавства про податки та збори.

Ситуаційне завдання № 2.

При проведенні камеральної перевірки органи Державної фінансової служби притягла платника податків до відповідальності. Акт перевірки не складався.

Платник податків звернувся в суд з позовом на незаконні дії податкового органу.

Проаналізуйте ситуацію посилаючись на відповідні норми законодавства про податки та збори.

Ситуаційне завдання № 3

Органи Державної фіскальної служби міста Х 15.11.20XX р. почала податкову перевірку ПрАТ «ЛГЗ». 25.12.20XX р. рішенням № 1347/ 12 перевірка була тимчасово припинена до 20.01.20ХУ р.

У зв'язку з хворобою інспектора органу Державної фіскальної служби в вищестоящий податковий орган направлено прохання з подовженням строку проведення перевірки. 7.02.20ХУ р. таке рішення було прийнято. Строк перевірки було подовжено до 10.03.20ХУ р.

ПрАТ «ЛГЗ» звернувся в господарський суд з позовом про неправомірність дій органів Державної фіскальної служби.

Проаналізуйте ситуацію посилаючись на відповідні норми законодавства про податки та збори.

Ситуаційне завдання № 4.

При проведенні податкової перевірки ПрАТ «Вега» були встановлені факти неповної сплати сум податку на прибуток, ПДВ та податку на майно.

Акт перевірки був складено 15 квітня 20XX р., а отриманий організацією 25 квітня 20XX р. Рішення про накладення штрафу прийнято органами Державної фіскальної служби 5 травня 20XX р.

У добровільному порядку ПрАТ «Вега» штраф не сплатило.

27.11.20XX р. органи Державної фіскальної служби звернулась в суд з позовом про стягнення штрафу. Суд першої інстанції позов задовольнив.

Апеляційна інстанція, в яку звернулося ПрАТ «Вега», рішення суду першої інстанції відмінила, посилаючись на пропуск терміну позовної давності по стягненню санкцій.

Органи Державної фіскальної служби звернулись з касаційною скаргою.

Проаналізуйте ситуацію посилаючись на відповідні норми законодавства про податки та збори.

Задачі

Задача 1.

Грошова маса М2 - це об'єм готівки в обігу (поза банками) М0 та залишків засобів нефінансових організацій і фізичних осіб на розрахункових, поточних, депозитних і інших рахунках до запитання (у тому числі рахунках для розрахунків з використанням банківських карт) і термінових рахунках, відкритих в кредитних організаціях у валюті країни.

Розрахуйте за даними Держкомстату України значення питомої ваги готівки в 2012—2016 рр. і на їх основі прокоментуйте структуру грошової маси, порівнявши темп зростання грошової маси і темп зростання питомої ваги.

Таблиця 1

Динаміка основних показників грошового обігу в країні, млн.ум.од.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	...
Грошова маса (М2)							
у тому числі:							
- готівкові кошти позабанківської системи (М0)							
- безготівкові кошти							

Задача 2. За даними Держкомстату України проаналізуйте динаміку кредитово-банківської системи України з 2012 р. по теперішній час.

Таблиця 2

Основні показники кредитно-банківської системи України (на початок року)

Показники	2012	2013	2014	2015	2016	2017	...
Кількість кредитних організацій, зареєстрованих на території України							
- у тому числі таких, що мають право на здійснення банківських операцій							
Кількість філіалів діючих кредитних організацій, зареєстрованих на території України							
Зареєстрований уставний капітал діючих кредитних організацій							
Кількість кредитних організацій, що мають ліцензії:							
- генеральні ліцензії							
- на залучення вкладів населення							
- на здійснення операцій в іноземній валюті							
- на здійснення операцій з дорогоцінними металами							
Кількість кредитних організацій з іноземною участю в уставному капіталі, що мають право на здійснення банківських операцій							
- зі 100% іноземним капіталом							
- з іноземною участю від 50% до 100%							

Задача 3. Проаналізуйте та порівняйте основні показники Бюджету України за останні три роки.

Показники	2014	2015	2016	2017	...
Дохідна частина:					
у т.ч.					
- доходи держбюджету					
- доходи загального фонду держбюджету					
- доходи спеціального фонду держбюджету					
Видаткова частина:					
у т.ч.					

- видатки держбюджету					
- видатки загального фонду держбюджету					
- видатки спеціального фонду держбюджету					
Соціальні показники:					
у т.ч.					
- прожитковий мінімум					
- мінімальна заробітна плата					
Макроекономічні показники:					
у т.ч.					
- рост ВВП					
- інфляція					
- курс долара					
- номінальний ВВП					
Державний борг України					

Задача 4. За даними Запорізької обласної державної адміністрації (<http://www.zoda.gov.ua>) проаналізуйте та порівняйте основні показники Бюджету Запорізької області за останні три роки.

6. Питання для підсумового контролю

1. Поняття і зміст публічних фінансів. Їх місце у фінансовій системі.
2. Особливості організації публічних фінансів на державному рівні і рівні суб'єкта України.
3. Місцеві фінанси: їх зміст, структура і роль в розвитку муніципалітетів.
4. Суть і роль бюджету в соціально-економічному розвитку країни.
5. Доходи бюджету, їх економічна суть і форми прояву.
6. Характеристика доходів державного бюджету, проблеми їх мобілізації і оптимізації.
7. Економічна суть, класифікація витрат бюджету. Форми витрат бюджету, їх характеристика.
8. Характеристика витрат державного бюджету, проблеми їх оптимізації в світлі реалізації Бюджетного послання Президента України на поточний фінансовий рік.
9. Поняття бюджетного устрою, його складові елементи.
10. Поняття бюджетної системи. Сучасна бюджетна система України, характеристика її ланок.
11. Принципи побудови бюджетної системи України.
12. Міжбюджетні стосунки, їх характеристика. Необхідність і форми міжбюджетного перерозподілу засобів.
13. Бюджетний процес, його етапи і проблеми вдосконалення.
14. Поняття дефіциту бюджету, причини його виникнення. Джерела фінансування бюджетного дефіциту на державному, регіональному і місцевому рівнях, їх характеристика.
15. Профіцит бюджету і порядок його використання на державному рівні.
16. Державний і муніципальний борг, його зміст і соціально-економічні наслідки.
17. Управління державним і муніципальним боргом.
18. Загальна характеристика механізму податкового адміністрування в Україні.

19. Використання податкового режиму вільних економічних зон для цілей податкового адміністрування.
20. Використання режиму оподаткування в закритих адміністративно-територіальних утвореннях для цілей податкового адміністрування.
21. Використання податкового режиму угод про розділ продукції для цілей податкового адміністрування.
22. Методи адміністрування податку на прибуток.
23. Методи адміністрування податку на додану вартість при реалізації продукції.
24. Методи адміністрування податку на майно підприємств.
25. Методи адміністрування податку на доходи фізичних осіб.
26. Використання офшорних схем для цілей податкового адміністрування.
27. Економічний зміст державних позабюджетних фондів, їх специфічні особливості.
28. Обов'язкове медичне страхування: зміст, призначення, організаційно-правові основи, механізм реалізації.
29. Проблеми і перспективи розвитку обов'язкового медичного страхування в Україні.
30. Фонди обов'язкового медичного страхування, їх місце у фінансуванні охорони здоров'я: закордонний досвід. Перспективи обов'язкового медичного страхування в Україні.
31. Зміст і призначення обов'язкового пенсійного страхування. Особливості його розвитку в світлі реформування пенсійної системи України.
32. Пенсійний фонд України, механізм його формування і використання засобів.
33. Економічна суть соціального страхування, його роль в системі соціального забезпечення громадян.
34. Механізм формування і використання Фонду соціального страхування України.
35. Основні напрями дії фінансів на економіку.
36. Роль державного бюджету у фінансовому забезпеченні наукових досліджень і сприянні науково-технічному прогресу.
37. Фінансове забезпечення і стимулювання інвестицій в реальний сектор економіки.
38. Фінансове забезпечення і стимулювання НДДКР.
39. Фінансові методи стимулювання іноземних інвестицій в економіку України.
40. Роль фінансів у вирішенні соціальних проблем.

7. Рекомендована література

Основна

1. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2010 р. №50—51.
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua
3. Річні звіти Рахункової Палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/32826>
4. Господарський кодекс України. Закон України № 436-IV від 16.01.2003. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.
6. Боргова стійкість державних фінансів / за ред. Т. І. Єфименко, С. А. Срохіна, Т. П. Богдан. – К. : ДННУ «Акад. фін. управління», 2014. – 712 с.

7. Хомутенко В. П., Луценко І. С., Хомутенко А. В. Державний аудит публічних фінансів: навч. посіб. – Одеса: «Кримполіграфпапір», 2016. – 412 с.
8. Лук'яненко І. Бюджетно-податкова політика України: нові виклики : монографія / І. Лук'яненко, М. Сидорович. – К. : НаУКМА, 2014. – 229 с.
9. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / за ред. Т. І. Єфименко, А. М. Соколовської. – К. : ДННУ “Академія фінансового управління”, 2013. – 494 с.
10. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. Навчальний посібник. / Під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбурова І. А. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
11. Базилевич В. Д. Державні фінанси : навч. посібн. / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за заг. ред. В. Д. Базилевича. - К. : Атіка, 2004. - 368 с.
12. Василик О. Д. Державні фінанси України : підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.
13. Дегтяр А. О. Публічні фінанси : навч. посібн. / А. О. Дегтяр, М. В. Гончаренко, О. С. Лесная. Х. : С. А. М., 2011. - 512 с.
14. Нечаєва, І. А. Аналіз формування та витрачання публічних фондів грошових коштів в умовах бюджетної децентралізації [Електронний ресурс] / І.А. Нечаєва // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – Режим доступу: <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=eng&z=5429>
15. Нечаєва, І. А. Напрями, особливості та проблеми формування та використання місцевих фінансів в Україні в умовах бюджетної децентралізації [Текст] / І.А. Нечаєва // Економіка та держава. – 2017. – № 7. – С. 40 – 48.
16. Нечаєва, І. А. Бюджетна децентралізація: підсумки, результати та наслідки перших етапів її впровадження для місцевих фінансів (на прикладі Запорізької області) [Текст] / І.А. Нечаєва // Інвестиції : практика та досвід. – 2017. – № 19. – С. 72 – 81.

Додаткова

1. Hindriks, Jean. Intermediate Public Economic / Jean Hindriks and Gareth D. Myles. – Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 2006. – 724 p.
2. Hashimzade, Nigar. Solution Manual to Accompany Intermediate Public Economic / Nigar Hashimzade, Jean Hindriks and Gareth D. Myles. – Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 2006. – 554 p.

Інформаційні ресурси

1. Ukrstat.org - публикация документов Государственной Службы Статистики Украины [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://ukrstat.org/>.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Держстат України.- Електронні данні. – Київ: Держстат України, 1998-2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Головне управління статистики у Запорізькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua/>.
4. Освітній портал – <http://nashol.com/knigi-po-menedjmentu/>
5. Електронна бібліотека – <http://nashol.com/2012062265660/antikrizisnoe-upravleniebyaev-a-a-korotkov-e-m-2011.html>
6. Електронна бібліотека – <http://www.xcomp.biz/>
7. Українські підручники онлайн – <http://pidruchniki.ws/>
8. <http://ie.at.ua/> – науково-виробничий журнал «ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»
9. http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/texts.html – Збірник наукових праць «Економіка. Менеджмент. Підприємництво»
10. http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Menedzhment/texts.html – Збірник наукових праць «Менеджмент»

11. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
12. http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/eiu/texts.html – Науковий журнал «Економіка і управління»